Visuose šurfuose buvo atkastas bažnyčios pamato viršus, kuris yra H_{abs} 27,50–27,70 m. Virš pamatų atsidengė autentiškas, drėgmės pažeistas ir aptrupėjęs gotikinis mūras.

Archeologinių radinių tyrinėjant tik viršutinius vėlyvus sluoksnius nerasta. Giliau esantys XV–XVIII a. kapai nebuvo tiriami.

CHURCHYARD OF THE KAUNAS CATHEDRAL BASILICA

In 2005 an archaeological investigation was performed at the yard of the Kaunas Archbishopric Cathedral dating back to the early 15th century. This investigation aimed to establish levels of the yard in different periods. Such data was required for lowering the present yard level, and this way protecting the walls of the cathedral from rising damp. 4 trenches were excavated by the sides of the walls of the cathedral; 30 m^2 in total were investigated. Earlier investigation data was used as well. Upper layers of the later periods covered by the investigation contained no archaeological finds, whereas graves of the 15th – 18th centuries located lower were out of the scope of the investigation.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI VILNIUJE, ALGIRDO G. 48

Robertas ŽUKOVSKIS

2005 m. vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, Algirdo g. 48. Dviejuose žemės sklypuose iškasti 4 šurfai, ištirtas apie 15 m^2 plotas. Sklypai yra į V nuo Šv. Stepono bažnyčios. Sklypų R ir P dalyje buvę gamybinės paskirties mūriniai pastatai šiuo metu yra nugriauti. Nugriautų ir esamų pastatų planinė struktūra, sprendžiant pagal 1938 m. Vilniaus planą, liko mažai pasikeitusi. Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų tikslas – nustatyti kultūrinio sluoksnio būklę ir pobūdį minėtuose sklypuose.

Šurfas 1 kastas P sklypo Š dalyje. Šurfo dydis – 2x2 m. Kasta iki 1,2 m gylio. Šurfo ŠV kampe po asfalto, skaldos ir žvyro sluoksniu 21–23 cm gylyje (H_{abs} 146,29–146,27 m) aptiktas vidutinių ir smulkių akmenų grindinio fragmentas – grįsto kiemo liekanos. Grindinys datuojamas XX a. pirmąja puse. Po grindiniu fiksuotas 20 cm storio maišytas pilkos žemės, molio gabaliukų, smėlio ir retų degėsių sluoksnis. Giliau kastas maišytas smėlis su retais degėsiais. 1,1 m gylyje (H_{abs} 145,40 m) pasiektas smėlio įžemis. Virš jo fiksuotos 4–5 cm storio juodos ir pilkos žemės juostelės su gausiais degėsiais, matyt, – pirminio žemės paviršiaus pėdsakai. Šiame sluoksnyje aptikti radiniai – buitinės keramikos šukės, bato pasagėlės fragmentas, geležinės kaltinės vinys – datuojami XVII a. Šurfo ŠV kampe apie 1 m gylyje (po elektros kabeliais) rasti žmogaus kaukolės fragmentai.

Šurfas 2 kastas 15 m atstumu į P nuo 2,15x2,2 m dydžio šurfo 1. Kasta iki 2,25 m gylio. 20 cm gylyje fiksuotas toks pats kaip šurfe 1 akmenų grindinys. Po grindiniu – 20–30 cm storio pilkos žemės, smulkių griuvenų, degėsių sluoksnis. Giliau fiksuotas maišytas smėlio su retais degėsiais, pavieniais žmonių kaulais sluoksnis (38–52 cm storio). Po juo

kasta tamsiai pilka žemė, maišyta su statybinėmis griuvenomis, molio linzėmis, pavieniais žmonių kaulais, buitinės keramikos, koklių fragmentais. Sluoksnio storis – 30–40 cm. Aptikti radiniai datuojami XVII–XX a.

1,45–1,5 m gylyje (H_{abs} 145,08–145,00 m) pasiektas maišyto smėlio su retais degėsiais sluoksnis. Jame aptikti pavieniai netvarkingai sumesti aplaužyti žmonių kaulai iš suardytų kapų. Nesuardytų palaidojimų šurfe neaptikta. Smėlio įžemis pasiektas 2 m gylyje (H_{abs} 144,60 m) nuo dabartinio žemės paviršiaus.

Šurfas 3 kastas Š sklypo PR dalyje. Šurfas 1,5x2,1 m dydžio. Kasta iki 1,7 m gylio. Po maždaug 34 cm storio betono sluoksniu nukastas sujauktas 30 cm storio pilkos žemės, skaldos ir asfalto gabalų sluoksnis. Giliau fiksuotas smėlio, maišyto su tamsiai pilkos žemės linzėmis, smulkiais degėsiais, medžio trūnėsiais, pavieniais sulaužytais žmonių kaulais, sluoksnis. Aptiktos kelios XVI–XVIII a. datuojamos buitinės keramikos šukės. Smėlio įžemis pasiektas 1–1,6 m gylyje (H_{abs} 145,50–144,90 m). Virš įžemio fiksuoti 4–10 cm storio pilkos smėlėtos žemės sluoksneliai su pavieniais žmonių kaulais. Nesuardytų palaidojimų šurfe neaptikta.

Šurfas 4 kastas sklypo V dalyje. Šurfas 1,6x2,15 m dydžio. Kasta iki 95 cm gylio. Po plonu velėnos ir smėlio sluoksniu atkasti du asfalto dangos sluoksniai su skaldos tarpsluoksniu. Apatinis asfalto sluoksnis išlietas tiesiai virš akmenų grindinio. Po grindiniu fiksuotas 10–14 cm storio pilkos žemės sluoksnis su degėsiais, smulkiomis statybinėmis griuvenomis ir buitinėmis šiukšlėmis. Iš karto po juo, apie 60 cm gylyje (H_{abs} 145,22 m) pasiektas smėlio įžemis. Žmonių kaulų ar archeologinių radinių šurfe nerasta.

Šurfuose 1–3 aptikti žmonių kaulai priklausė ne mažiau kaip 6 suaugusių asmenų skeletams. Šie kaulai yra iš anksčiau suardytų kapų. Žemės sklypai, kuriuose vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai, greičiausiai ribojosi su prie Šv. Stepono bažnyčios buvusių kapinių pakraščiu. Nors XIX–XX a. vykdytų statybų ir kitų žemės kasimo darbų metu kultūrinis sluoksnis smarkiai suardytas, neatmetama galimybė, kad kai kur gali būti išlikę ir nesuardyti palaidojimai.

TEST INVESTIGATIONS AT THE ALGIRDO STR. 48 IN VILNIUS

In 2005 during the archaeological test investigations performed at the Algirdo Str. 48 in Vilnius 4 test pits were excavated (an area of 15 m^2 was investigated). Stone pavement fragments of the first half of the 20th century (the former yard surface) were discovered. A 0.6–2 m thick cultural layer was established. Its upper horizons were mixed up. They contained artefacts of the 17th – 20th century and individual bones of at least 6 adults. The bones came from the burials destroyed earlier. Above the sterile soil horizons of a thin cultural layer containing random artefacts of the 17th century were found.